

ročila na Dunaji biti. — Res! sramota bi bila, ako bi početnik časnika, ki je že toliko žrtvoval rodoljubnemu poslu svojemu, oklicati moral, da prestane list, ker ni našel zdatne podpore od narodov, za ktere prav je zagledal beli dan!

V Mariboru dné 19. kimovca 1863.

Kratkočasnica.

* Šolmašter je celega, živega koštruna snedel. S temi besedami Vam, drage „Novice“ podám smešno, pa skozi in skozi resnično prigodbico. Dobrovoljen šolmašter pride v mesnico, v kateri je bil mesarjev sin ravno pripravljen, koštruna zaklati. Ti bom pa pomagal, pravi šolmašter. Oba gresta po koštrune v hlev, kateri stoji pod gričkom, naslonjen na grič. Ko ta dva mlada mesarja koštrune zbirata in lovita, dva izmed njih po stopnjicah na hlev zbežita; ne vém, ali sta se poc ali pa leskovice bala. Šolmašter urnih nog, skoči za njima. Begúna, ko čutita sovražnika za seboj, si pomagata s tem, da puhmeta skozi lino na vrt; z vrta hitita še naprej. Sin pokliče hlapce in ti gredó za koštrunama deleč po senožetih; enega so ponoči vjeli; drugega pa niso več našli. Mesar je potem večkrat po-tožil, kako ga je šolmašter pripravil ob koštruna — „snedel mi je koštruna“ rekši.

Dopisi.

Iz Ljutomera na Štaj. 8. sept. 5. — Nedelja 6. septembra bila je za nas Ljutomerce in okolne Slovence vesel praznik. Obhajali smo namreč tisočletnico sv. Cirila in Metoda s slovesno besedo. Že v saboto so se pripeljali pevci iz več krajev, dijaki so prihajali od vseh strani. V nedeljo je bila slovesna Božja služba, pri kateri se je izvršeno pela slovenska maša gosp. Miklosiča. Skladatelj je sam petje vodil. Okoli ene popoldne so se pripeljali gostje iz Ptuja, Maribora, slov. Bistrice in drugih krajev. Na Kamenščaku pri Prelogu je bil čez cesto razpet slavolok z prijaznim pozdravom: „Dobro došli“. Narodne trobojnice so se vile nad njim. Ko so se gostje pripeljali, so začeli možnarji pokati in gospod srenjski predstojnik z gospodom farmeštom jih kratko pa srčno pozdravi, na kar gospod dr. J. Ploj pred razveseljeno družbo stopi in z navdušenjem v sprejem gostov sledeče besede govori: „Dobro došli dragi bratje! Srčno veselje nas navdaja, ker nas s svojim prihodom počastite; srca naše Vam slavoklicaje nasproti kipijo — Vam zvestim sinom matere Slave! Poglejte kraj naše krasne domačije: Tukaj nas objema gorica — mati sladkosočnega grojzdja; na eni strani se nam smehljá srebrobela Mura objemajoča žitonosne polja, zelene travnike, rojstno mesto Leopolda Volkmerja — ve-selega pevca iz slovenskih goric, — na drugi strani kaže smreka, v zraku se nahaja kraj, kjer je tekla zibelka Stanka Vraza; proti zapadu je cerkev Mala Nedelja, o kateri že stara mati zgodovina pripoveduje, in to je kraj, v katerem je začel Krempelj pomnoževati zgodovino z veselimi viri, ki so iz njegovega peresa tekli. Da! Vašim očesom se tukaj odpira zemeljski raj. — In tukaj hočemo mi našo prvo besedo slovesno obhajati v slavo slovenskega naroda. Bodite tedaj, dragi bratje, srčno pozdravljeni. Živili.“ — To je bil srčen in vesel sprejem. Ko so se vsi krasote pomurskih, prekmurskih in med-jimurskih pokrajin nagledali, so se zasedli vozovi in hajd navzdol proti prijaznemu trgiču. Tù je bilo vse živo. Po ulicah veselo gibanje, na oknih prijazni gledavci, tù pa tam kaka belooblečena krasotica s trobojnim za štiri prste širokim trakom okoli pasa, — aj to ti je unemalo srca! Čas je tekel in po trgiču je

vedno bolj živo prihajalo. Okoli štirih so se pripeljali celjski gostje. Njim so sledili drugi iz raznih krajev. Proti šesti uri se vzdignejo pevci z zastavami na čelu proti mestu, kjer se je imela beseda obhajati. Lepo kr-delo ti je to bilo! Proti 50 mladih jarnih grl! — Zdaj naj pa opišem prostor, na katerem se je beseda obhajala. Trg Ljutomer stoji na podnožji brda, ki se od zapadne strani privleče in tukaj z ozvišenim hribom krogličkaste podobe končuje. Ta hrib obraščen okoli in okoli s pre-žlahno lutomersko trtico nosi na svojem temenu novo zidan prijazen hram, podoben vili z enim nadstropjem. Pred njim stojita dva visoka topola, ki deleč tje v pla-njave murske in prekmurske kažeta. Vès hram je bil okusno okinčan z banderi, zelenjem, napisi in lampi-cami. Vrh hrama je vihrala trobojna zastava, na topolih pa na enem cesarska, na drugem štajarska. Od hrama nazdol so bile mize postavljene za sto in sto gostov in dva šotora, eden za muziko, drugi za pevce in govornike; med drevjem pa so viseli trobojni baloni, kar je posebno v bukovji, skoz katero je pot iz trgiča peljala, prav lepo se odlikovalo. Pri vhodu v bukovje je stal slavolok s pomenljivim napisom iz cvetlic: „Sloga“. — Ko blizo šestih pevsko kr-delo pride in ž njim tudi vsi gostje, naznani strel iz možnarjev začetek veselice ali prave „besede“. Naroda pa je bilo zbranega, da je bilo od vile doli do bukovja le glava pri glavi. In to ti je prostor kakih 600 korakov dolg in blizo do 100 korakov širok. Pravijo, da je bilo ljudstva vsega vkup dosti nad 4000 glav. In to število je tudi verjetno. — Muzika je igrala narodne napeve, in ko je prenehala, so zapeli pevci „Naprej“ in druge pesmi. Da so dobro urjeni in vajeni, so pričali slavoklici, ki so jim v zahvalo doneli. Zdaj se vzdigne velik trobojni balon. Visoko v zrak plavaje je tudi daljnim bratom oznanoval, da se tukaj danes Slovenci radujejo. Potem stopi nadepolen mladeneč na oder in deklamuje sledeči pesniški umotvor drugega mladega pesnika, tako izvrstno, da je občno zahvalo si pridobil. Pesem se glasi:

Preteklosti neizmerno dolgi čas!
Del stvarnik, starodavnosti množine,
O katerih tvoje pripoveda glas
Prerojenice majke zgodovine,
Ne prejde vse, kar v bistrem teku mine;
U zrealu svitlojasnega spomina
Rod rodu slavne zgodbe čuva, hrani,
Potomstvo jih potomstvu spet oznani,
In tak izve vsakega se čína
Prigodeb vitežko junačka velična.

Kaj so bili pred brojem tisoč let
Očetje naši — majke Slave sini?
Neverniki, ker vès slovanski svet
V neverstva živel je slepotni tmíni,
Ni bil mu poznan pravi Bog edíni.
Učili svečeniki so ga krivo,
V neverstva slepega zavít okove
Částil je krive boginje, bogove:
Peruna, Črte, Vezno, ljubeznjivo
Ljubezni nježne boginjo prekrasno Živo.

In glej, besede Božje zadoní
Premili glas; na severni se strani
Razlega, srca vnema in za dní
Nektere sveti križ je med Slovani;
Alj tuji jezik prvi vero oznani.
Beseda, ki ne dá se razumeti,
Naj tako gladko še iz ust izvira,
Do srca ne zamore najti tira;
Kdo misli, da bi moglo se verjeti,
Da slavec se od škvorca bo naučil peti?

Ciril, Metod! Slovanom prva luč,
Prišedša iz Soluna blaga brata
Od dragega blaga prinesla ključ,
Ž njim blagovesti sta odprla vrata.
Beseda narodna, beseda zlata,
Ki sta aposteljna jo govorila,